

Akelige schoondochter?

Honderdvijftig jaar geleden, op 9 mei 1873, zat een van onze voorouders bij de notaris: Klaas Jans Crap (1808-1879). Hij liet er een testament opstellen. Verstandig, want hij had nogal wat na te laten én hij had nauwelijks erfgenamen meer. Zijn drie zoons waren overleden toen ze drie jaar, acht jaar en dertig jaar waren. Ook was hij gescheiden.

De zoon die hem opvolgde als molenaar en niet ouder dan dertig was geworden, liet een vrouw en één dochter na: Amarens. Na flink broeden op de formele notaristaal en vooral de vele tussenzinnen en mitsen en maren, kwam ik tot de conclusie dat Klaas Jans zijn hele bezit nalaat aan zijn kleindochter Amarens.

En al die mitsen en maren staan er niet voor niets! Ze leiden tot één heel duidelijke conclusie: Klaas Jans wil te allen tijde voorkomen dat de moeder van Amarens, zijn schoondochter dus, zijn bezit erft. Volgens de regels van het erfrecht zou dat namelijk naar haar gaan, als weduwe van zijn (laatste) overleden zoon. Maar blijkbaar wil hij haar heel duidelijk buiten spel zetten! Waarom? Heeft hij een hekel aan haar, heeft ze een gat in de hand, vertrouwt hij haar zijn vermogen niet toe dat hij met hard werken heeft opgebouwd, wil hij gewoon zijn kleindochter een goede financiële start geven in het leven?

Het blijft speculeren natuurlijk, maar ik denk toch dat hij haar echt niet mocht. Ze krijgt gewoon helemaal niks. Terwijl hij er wel voor zorgt dat zijn dienstbode na zijn dood jaarlijks een aardig bedrag krijgt om in haar levensonderhoud te voorzien. Was zijn schoondochter niet goed voor haar man misschien? Hoe het ook zij: Klaas Jans gaat zó ver om te voorkomen dat zij ook maar iets krijgt, dat hij zijn hele vermogen aan de Doopsgezinde gemeente in Oudebildtzijschenkt in het geval dat Amarens vóór haar moeder overlijdt, zonder kinderen. Wow ...

Natuurlijk was ik vervolgens erg benieuwd naar hoe het Amarens was vergaan. En of zij inderdaad alles van haar opa had geërfd. En ja, dat bleek inderdaad het geval. Zij was zeventien toen haar opa overleed en trouwde bijna op de dag af een jaar later met Gjalt de With. Zesentwintig maanden later wordt hun zoon Reinder geboren. Daarna kreeg ze nog twee dochters. Ze overleed dus niet kinderloos. En ook niet vóór haar moeder. Jammer dus voor de Doopsgezinde gemeente, maar prettig voor Amarens en haar gezin.

Oh ja, voor wie benieuwd is naar de familierelatie: Klaas Jans leende geld aan onze betovergrootvader Sijds Annes, een verre neef van hem. Klaas Jans fungeerde als een soort bank voor de mensen in de buurt, want hij leende geld aan heel veel dorpsbewoners.